

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΕΝΟΤΗΤΕΣ 36,38,39

Ο ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (1919-1922)

1) Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

α) Μικρά Ασία: Από τις μεταρρυθμίσεις των Χάτι Χουμαγιούν από την πλευρά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας τον 19^ο αιώνα υπήρξε μετανάστευση από την Ελλάδα και από διάφορες άλλες περιοχές του οθωμανικού κράτους σε αυτή την ιστορική για τον ελληνισμό περιοχή, λόγω των θετικών οικονομικών προοπτικών. Οι ελληνορθόδοξες κοινότητες, αν και μειονοτικές, ήταν εύπορες και καλά οργανωμένες, είχαν έντονη παρουσία. Κύριες ασχολίες ήταν το εμπόριο και οι επιχειρήσεις, αλλά υπήρχε και μεγάλη πνευματική ανάπτυξη. Σημαντικές πόλεις ήταν: Σμύρνη, Κυδωνίες-Αϊβαλί, Αϊδίνι, Προύσα.

β) Πόντος: Οι Έλληνες του Πόντου ζούσαν οργανωμένοι σε ακμάζουσες ελληνορθόδοξες κοινότητες. Ασχολούνταν κυρίως με την αγροτική οικονομία και το εμπόριο. Μεγάλα εμπορικά κέντρα ήταν η Τραπεζούντα, η Κερασούντα και η Σαμψούντα.

2) ΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αίτια διωγμών: 1) Η ενίσχυση του τουρκικού εθνικισμού, ιδίως μετά την επικράτηση των Νεοτούρκων (1908), και 2) η επιδίωξη ισχυρών γερμανικών συμφερόντων να κερδίσουν κυρίαρχη θέση στην οθωμανική οικονομία (εκτοπίζοντας τους Έλληνες, τους Αρμένιους και τους Εβραίους) οδήγησαν σε **συστηματικούς διωγμούς των ελληνορθόδοξων πληθυσμών από το 1913.**

Βασικό επιχείρημα των διωγμών ήταν ότι η παρουσία ελληνικών πληθυσμών θα έθετε σε κίνδυνο τις τουρκικές πόλεις αν δέχονταν ελληνική επίθεση. Έτσι κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων και

του Α' παγκοσμίου πολέμου εκτοπίστηκαν στην ενδοχώρα περίπου 150.000 Έλληνες.

(Τι ήταν τα τάγματα εργασίας;)

Δημιουργία ταγμάτων εργασίας (αμελέ ταμπουρού) από την Τουρκία, στα οποία κατατάσσονταν άνδρες πάνω από 45 ετών που οδηγούνταν για αγγαρείες σε λατομεία και δημόσια έργα στο εσωτερικό της χώρας. Έτσι εξοντώθηκαν εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες της Μικράς Ασίας και του Πόντου, πράγμα που αποτέλεσε αληθινή τραγωδία για τον ελληνισμό.

3) ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1919-1922) ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΑ

- 1919 9-1920: κατάληψη από Ελλάδα περισσότερων εδαφών από αυτά που προβλέπονταν στη Συνθήκη των Σεβρών
- 1920: ήττα Βενιζέλου στις εκλογές – φιλοβασιλική κυβέρνηση Γούναρη
- 1921: αλλαγή της στάσης της Αντάντ προς την Τουρκία
- 1920 (Δεκέμβριος – 1922)

Επέλαση ελληνικών στρατευμάτων ως το Σαγγάριο (αντίθετα από τις προεκλογικές υποσχέσεις του Γούναρη)

Οπισθοχώρηση ελληνικού στρατού μετά από τουρκική αντίσταση (Αφιόν Καραχισάρ)

27 Αυγούστου 1922: εισβολή στη Σμύρνη – μικρασιατική καταστροφή

1922: στρατιωτικό κίνημα Πλαστήρα – Γονατά έναντι του βασιλιά. Εγκατάλειψη από Κωνσταντίνο της χώρας

**Λήξη πολέμου με την ανακωχή των Μουδανιών (Οκτώβριος 1922) –
παραχώρηση της Ανατολικής Θράκης**

4) ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΛΩΖΑΝΗΣ (1923)

Εκπροσώπηση της Ελλάδας από Βενιζέλο

Τι προέβλεπε η Συνθήκη:

- επισημοποιήθηκε η τουρκική κυριαρχία στη Μικρά Ασία και στην Α. Θράκη
- παραχωρήθηκαν στην Τουρκία η Ίμβρος με την Τένεδο
- ενσωματώθηκε ελληνοτουρκική σύμβαση ανταλλαγής πληθυσμών (Ιανουάριος 1923), δηλαδή όλοι οι ορθόδοξοι χριστιανοί της Τουρκίας έπρεπε να μετοικήσουν στην Ελλάδα και όλοι οι μουσουλμάνοι της Ελλάδας στην Τουρκία
- **Εξαίρεση από την ανταλλαγή πληθυσμών** υπήρξε για τους Έλληνες του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως και τους Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και της Τενέδου καθώς και για τους μουσουλμάνους της Δ. Θράκης

